

Krimp als bezigheidstherapie & lopende berichten van het demografisch-ruimtelijke front

Bezigheidstherapie

Krimp lijkt steeds meer een soort bezigheidstherapie voor ambtenaren, planologen en andere logen en gogen te worden als je bepaalde media moet geloven, zoals bijvoorbeeld de IKC RO Nieuwsflits van het ministerie van infrastructuur en mobiliteit en het NIROV/ Platform 31 en andere soortgelijke nieuwsbrieven, websites en weblogs. Een soort sociaal begeleidingsproces waarbij men de illusie lijkt te koesteren dat krimp op een vergelijkbare manier te plannen is als voorheen groei. Maar met een geïsoleerde benadering van de materie kom je er niet. Niet alleen of zelfs maar in de eerste plaats met het proces kom je er niet. Een zinvolle krimp benadering kan alleen inhoud krijgen door een onbevangen kijk op relevante thema's als economie, water, ecologie, ruimtelijke en bestuurlijke transformaties. Daarbij moet men de moed hebben de dingen steeds net weer vanuit een andere hoek te bezien: de kaleidoskopische blik op de dagelijkse berichtgeving in krant en internet.

Lopende berichten

In de tussentijd blijven wij u wel op de hoogte houden van het lopende 'kleine' nieuws op dubbelkrimp-gebied. Dit keer richten we het vizier op het demografische front, in het volgend nummer passeren berichten van het waterfront, i.e. van het delta/sigmaprogramma, de revue.

van het demografische front

Lange tijd hebben de Randstad-apologeten volgehouden dat de gifbeker van de demografische krimp wel aan hen voorbij zou gaan. Krimp? Dat was iets voor verre buitengewesten als Oost Groningen, Achterhoek, Zuid Limburg en Zeeuws Vlaanderen, maar niet voor 'nationale motor' de Randstad. Maar de laatste jaren zijn er toch onmiskenbare tekenen dat aan de randen van en ook in de Randstad zelf de krimp stukje bij beetje begonnen is. Het duidelijkst is dat te zien in de zuidvleugel van de Randstad. In het *Demo-Signaal* nr. 4 van de *provincie Zuid Holland* van oktober 2012 vinden we cijfers die opnieuw in deze richting wijzen. Van de vier grote steden van de Randstad is in het eerste halfjaar van 2012 Rotterdam begonnen te krimpen, vooralsnog als enige van de vier. Oorzaken? De natuurlijke groei van de bevolking is er het laagst van de vier, het negatieve buitenlandse migratiesaldo het hoogst. Vooral dat laatste verdient in dit verband bijzondere aandacht. Al vanaf het begin dat wij deze website in de lucht brachten wezen wij al op een mogelijke demografische mutatie in het Nederlandse migratiepatroon die zich rond de eeuwwende voltrokken heeft. Er lijkt sprake te zijn van een structureel veel hogere emigratie dan in de decennia vóór de eeuwwisseling het geval was, terwijl de grote groei in de immigratiecijfers uit de jaren negentig naar beneden werd omgebogen. In de economisch oververhitte jaren vlak vóór de kredietcrisis van 2008 was een heel klein immigratiegolfje waarneembaar, maar vier jaar later staan we weer met beide benen op de migratie-krimpprond. Wat de achterliggende oorzaak is waardoor Rotterdam van de grote vier de eerste echte krimper wordt? Lopen de werkgelegenheid en de kwaliteit van vestigings- en woonklimaat dusdanig terug dat daaruit de hoge negatieve migratiesaldi [zowel de binnenlandse als buitenlandse] verklaard kunnen worden? Zijn de economische vooruitzichten van de huishoudens dermate ongunstig dat daaruit de relatief lage natuurlijke groei verklaard kan worden? Genoeg stof voor nader onderzoek. Wat in ieder geval als algemeen beeld voor de hele Randstad naar voren komt is dat de grote vier van de Randstad hun demografische groei niet meer moeten

hebben van een positief buitenlands migratiesaldo. Ook het 'kosmopolitische' Amsterdam heeft 'het' in dit opzicht niet meer, kent net als Rotterdam en Utrecht een negatief buitenlands migratiesaldo. Alleen Den Haag kan wél bogen op een positief buitenlands migratiesaldo en komt mede daardoor als sterkste groeier van de vier uit de bus, althans voor de eerste helft van het jaar. Dankzij een toestroom van expats? En voor hoe lang nog? We houden u op de hoogte.....